

El carril bici a Picanya

Guia per descobrir el poble a colp de pedal i sabata

Carril bici al Camí dels Horts

Ciclistes pel carril bici de Picanya

El carril bici a Picanya

Guia per descobrir el poble a colp de pedal i sabata

1a edició: juliol 2008

El carril bici a Picanya

© D'aquesta edició: Ajuntament de Picanya

© Fotografies: Ajuntament de Picanya

Disseny, maquetació, fotografies, concepció i redacció: Dep. Comunicació Ajuntament Picanya

Imprimeix: Gràfiques Vimar

Dipòsit legal: V-2621-2008

Correcció ortogràfica: Oficina de normalització de l'Ajuntament de Picanya

Introducció	7
Les dades	8
1. Descobrir Picanya	10
Un poc d'història	13
A dia d'avui	14
Secció 1 Parc Europa	17
Secció 2 Rot. Andreu Alfaro i Travessera de la Diputació ...	27
Secció 3 Rot. de la Creu i Av. Faitanar	37
Secció 4 Rot. de l'Almàssera i Av. Alqueria de Moret	45
Secció 5 Centre històric	53
Secció 6 Rotonda dels Vents i Av. 9 d'Octubre	65
Secció 7 Passeig de la Primavera i Parc Panazol	79
Secció 8 Camí del Poliesportiu. El Realenc	89
Secció 9 Cap a València	95
Secció 10 Cap a Torrent	99
Secció 11 Cap a Paiporta	103
Secció 12 Camí dels Horts	107
2. Les dates	112
3. Saber més	116

Carril bici de Picanya

introducció

Amb aquesta guia l'Ajuntament de Picanya vol impulsar el passeig (a peu o en bicicleta) com a forma de coneixement del nostre entorn més pròxim i, de vegades, més desconegut. Una forma “sana” de descobrir i estimar el nostre poble.

Teniu a les vostres mans una invitació a eixir de casa i pas a pas, o pedala-da a pedalada, aprendre un poc més sobre la història, l'arquitectura, els arbres, les escultures... dels carrers, parcs i places del poble de Picanya.

A més, amb aquest menut llibre Picanya vol continuar la seua aposta decidida per la defensa del medi ambient tot i donant suport a la bicicleta com a mitjà de transport efectiu i modern. Una forma de desplaçar-se en distàncies mitges i curtes que, a les nostres sobresaturades ciutats, ofereix una magnífica alternativa. Sols seria necessari un decidit compromís de l'administració pública per a què les dues rodes pugueren esdevindre una opció molt vàlida a l'hora d'anar a treballar, a la compra, a l'escola, a la facultat... En pobles i ciutats com les nostres, amb un oratge excel·lent la major part de l'any, una orografia molt favorable i unes distàncies molt curtes entre nuclis urbans, la bicicleta hauria d'ocupar una posició destacadíssima en el transport diari. Si és possible en països com Holanda o Bèlgica perquè no a les nostres terres?

A Picanya, 16 kilòmetres de carril bici-peatonal, aparcaments per a bicicletes a molts indrets, servei de préstec de bicicletes públiques i aquesta guia, demostren el compromís del nostre poble amb el mitjà de transport del futur: la bicicleta.

les dades

Aquesta guia del carril bici de Picanya sols pretén ser una bona companya de viatge si us decidiu a recórrer el poble de Picanya i la seua xarxa de carril bici-peatonal. La trama urbana del municipi està dividida en dotze seccions i en cadascuna d'elles trobareu un plànol on s'indiquen indrets destacats: edificis, escultures, conjunts vegetals... per tal que pugueu descobrir la zona al vostre aire i decidir el vostre propi recorregut. Hem inclòs també informació útil com ara localització de les fonts, aparcaments...

Les dades ací recollides sols són un extracte de diferents publicacions i llibres (periòdic local "De casa en casa", col·lecció de llibres Pont Vell, guia botànica...), obres d'historiadors i estudiosos com ara Adrià Besó, Caterina Pérez, Pepe Royo, Alfred Ramos, Ramón Tarín o Josep Lluís Cebrián. En aquestes publicacions trobareu ampliada tota la informació que us facilitem en aquesta guia.

Finalment trobareu alguns consells sobre les millors dates per a visitar Picanya i un recull de materials complementaris per a completar la formació recollida en aquesta guia.

Repassa l'estat de la teua bicicleta o fes-te amb un parell de sabatilles ben còmodes i comprova l'oratge. Fa bo? Doncs ja pots eixir a la descoberta d'un poble de l'Horta Sud: Picanya.

avda.
diputació

Valencia

Paiporta
Torrent

Indicadors de direcció

I. Descubrir Picanya

Carril bici a l'avinguda Blasco Ibáñez

Carril bici de Picanya

un poc d'història

L'actual Picanya és la suma de dos nuclis de població que fins al segle XIX van romandre com a pobles diferents: Vistabella (al costat nord del barranc) que depenia administrativament de València i Picanya (al sud) que depenia del comanador de l'Ordre de Sant Joan de l'Hospital de Torrent.

En el moment de la reconquesta aquest territori era conegut amb el nom de Rahal Maçoth i va ser donat pel Rei Jaume I a Pere Sanaugia i degué adquirir-lo l'Ordre de l'Hospital el 17 de març de 1260.

La població de Picanya, sorgida al voltant d'algunes alquerries anà configurant-se des del segle XVI a partir del carrer Major. Al llarg del segle XVII apareixen les primeres edificacions a la vora del barranc, comença a formar-se la plaça i un anomenat camí Nou (continuació del carrer Major).

El segle XVIII suposa l'assentament definitiu del poble amb la configuració dels carrers Majors, Sant Josep, Pl. Major, Església i la Pl. País Valencià (que era illa de cases abans de la seua remodelació). A l'altra vora del barranc Vistabella es conforma bàsicament per les cases construïdes a la vora del barranc (C/ Sol i C/ Almassereta).

El 1851 els habitants de Vistabella i Picanya decidiren unir-se i formar un sol nucli urbà sota el nom de Picanya en un procés iniciat amb la visita del governador civil i que es tanca amb el real decret d'11 de novembre de 1851 signat per la reina Isabel II.

El detall

Si voleu situar-vos al centre històric de Picanya haureu de buscar el creuament entre el carrer Torrent i el carrer Major. En eixe punt, popularment conegut com “Els quatre cantons” confluen el camí que unia Païporta i Picanya i el que anava des de la Pedrera de Picassent fins a València tot i travessant el barranc per un “malpàs”. En aquest creuament de camins és on van nàixer les primeres cases de l'originari nucli urbà del nostre poble.

a dia d'avui

Més de dos arbres per habitant; més de 35 metres quadrats de zona verde per habitant; més de 16 kilòmetres de carril bici; una guia botànica que tot i recollir quasi 100 espècies sols suposa un primer pas per a descobrir la riquesa vegetal del municipi; i un premi de la Universitat Politècnica que certifica la qualitat de tot el conjunt. Una targeta de presentació a l'abast de pocs municipis de l'àrea metropolitana de València.

L'arribada de la democràcia sorprenué Picanya encara en un estat "de poble". De poble en l'ampli sentit de la paraula. El "desarrollismo" de finals dels 60 i la dècada dels 70 gairebé no es va deixar notar en aquest racó de l'Horta i no suposà, com en altres indrets, un creixement descontrolat i desordenat.

Així les coses, l'aposta de las diferents corporacions municipals al llarg de les últimes dècades sempre ha estat fidel a un principi ben clar: el poble és per a les persones i amb aquesta escala, amb aquesta mida, s'ha dissenyat un nucli urbà que aposta de forma decidida per les zones verdes, pels jardins, els arbres, el carril bici, les zones per a vianants... com a prioritat a l'hora de dissenyar l'espai urbà.

A Picanya trobem detalls i elements que diferencien i identifiquen aquest projecte de "poble verd". Alguns exemples: a cada xiquet i xiqueta que naix l'Ajuntament li assigna un arbre per mitjà de la col·locació d'un taulellet de ceràmica als peus de l'arbre amb el nom i la data de naixement del nadó. També podem trobar als jardins uns novedosos aparells de gimnàstica especialment dedicats a les persones majors on poden realitzar exercicis específics per a combatre les afeccions pròpies de l'edat i que provoquen una imatge ben curiosa dels parcs de Picanya on podem trobar al mateix temps a xiquetes i xiquets fent "exercici" amb els seus propis jocs i pocs metres més enllà els seus avis pedalejant o treballant els múscles en els seus aparells.

El detall

A peus de molts dels arbres de Picanya trobareu taulells com aquest amb el nom i la data de naixement d'un xiquet o xiqueta i és que, al nostre municipi, quan arriba un nadó, l'Ajuntament li "regala" un arbre per a que puguen "Crèixer junts, millor".

Però tal vegada el tret més significatiu d'aquest model "picanyer" de desenvolupament siga la constant presència d'arbres als seus carrers, places, passejos... És impossible situar-se en un punt del municipi i que, davant dels nostres ulls no apareguen, verds i amables, uns quants (o molts) arbres. Els hi ha pràcticament a cada carrer, a les més antigues del nucli històric i a les més actuals de les noves zones de creixement. Refresquen l'ambient en estiu i milloren permanentment l'aire i el paisatge i, a més, lluny d'algunes opinions interessades, fins i tot, permeten regular i millorar l'aparcament de vehicles a la via pública.

Picanya fou guardonada l'any 2006 amb el premi "Magister de jardineria i paisatge" que anualment concedeix la Universitat Politècnica de València. Un reconeixement que mai abans no havia aconseguit un Ajuntament.

Picanya és el resultat d'un projecte de poble de carrers verds, on persones i arbres comparteixen espai i, com sempre des del principi dels temps, comparteixen futur. Perquè poden haver arbres sense persones però no persones sense arbres.

Carril bici junt al carrer Hospitalaris

secció I
Parc Europa

SECCIÓ I

secció 8 ▲

secció 2 ▼

Torrent

1 Pistes de botxes

2 Font (aigua potable)

3 Parc de Majors

4 Jocs infantils

5 Pistes de bàsquet

6 Pistes de patinatge (skate)

7 CP Ausiàs March

8 Jardí botànic

9 Parc de bombers

C/ HOSPITALARIS

C/ SERRA PERENIXISA

C/ SANT K

PL. DE LA TARDOR

ROYA D'AL

Escultura “Solidaritat”

A l'inici de l'avinguda de l'Horta trobem, des de juliol de 1992, aquesta obra de l'escultor Vicent Pallardó en pedra i bronze que simbolitza l'esforç per assolir la necessària solidaritat entre els pobles del món.

1

Escultura “Temps”

Obra de l'escultor local David Díaz. Barreja de materials naturals: pedra i fusta, pretén invitar a l'espectador a reflexionar sobre el concepte del pas del temps. Peça instal·lada el març de 2003.

2

Hibiscus rosa-sinensis

Hibisc de la Xina

Estem davant d'un arbust (o un petit arbre) que floreix a l'estiu amb unes flors vistoses i molt grans que sols duren un dia i que a l'Orient (d'on és originària aquesta planta) s'utilitzen per a ornar els cabells.

3

4

Tipuana tipu - Tipuana

Es tracta d'un dels arbres més habituals als carrers de les ciutats costaneres del Mediterrani per tractar-se d'un arbre resistent, de ràpid creixement i que proporciona una excel·lent ombra.

Cercis siliquastrum - Arbre de l'amor

Arbre propi de la regió mediterrània. Els seus fruits s'usaren en medicina popular com a astringent i les flors tendres es poden menjar en amanida.

5

6

Casuarina equisetifolia

Casuarina cua de cavall

Aquest arbre ha arribat a les nostres terres desde terres tan llunyanes com ara Austràlia o Madagascar. Es tracta d'una espècie de creixement ràpid i és per això que té un gran valor en la recuperació de zones àrides i en el control de l'erosió.

**En dies de molta xafogor
aquesta zona del carril bici ens
ofereix un passeig refrescant a
l'ombra dels arbres**

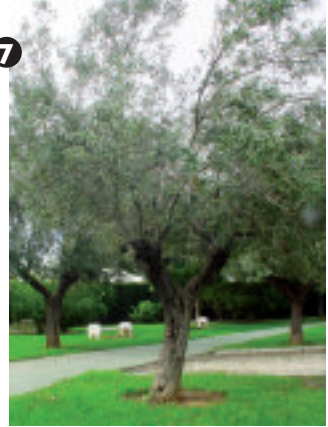

Olea europaea - Olivera

7

És un dels arbres de més longevitat que es conreen a Europa i poden ultrapassar els 1.500 anys d'edat.

El seu fruit, l'oliva, és ben conegut per totes i tots. De les olives s'obté un dels ingredients bàsics de la cuina mediterrània: l'oli.

Pèrgola i font del parc Europa

Ens trobem en un dels indrets més armoniosos del recorregut del carril bici. Aquesta font ens convida a relaxar-se i gaudir d'uns minuts de descans. Al seu costat sempre trobarem menuts jugant sobre la gespa, mares, pares i persones majors que utilitzen els aparells de gimnàstica o les pistes de botxes.

Pinus pinea - Pi pinyoner

9

Aquesta espècie de pi, propi de la regió mediterrània, produeix pinyons comestibles. Un ingredient molt utilitzat i preat en confiteria, embotits, salses i cuina en general.

Cupressus sempervirens - Xiprer

Un arbre la fusta del qual és molt estimada en treballs de fusteria i construcció naval des de temps remots per la seua resistència a la putrefacció i a l'atac dels insectes.

Escultura “Immolació”

Obra de l'escultor Miguel Angel Punter. Tres peces de 235 cm d'alçada realitzades en gres, ferro, formigó i òxid delimiten un espai de transcendència.

11

12

Populus canadensis - Pollancre de Canadà

Es tracta d'un arbre obtingut al segle XVIII per hibridació artificial. Es cultiva en terrenys frescos o humits, sobretot a les ribes dels rius.

13

Quercus ilex - Carrasca comuna

És l'arbre més característic dels boscos mediterranis. Amb els seus fruits, les glans, en èpoques d'escassetat s'ha arribat a produir pa, avui, el seu ús fonamental és alimentar el ramat porcí per a la producció del famós pernil ibèric.

**Carril bici junt a
la Rotonda d'Andreu Alfaro**

secció 2

Rotonda d'Andreu Alfaro i
Travessera de la Diputació

SECCIÓ 2

secció 8 ▲

secció 3 ▼

- 1 CP Ausiàs March
- 2 Casa de la Cultura - Biblioteca
- 3 Font
- 4 Parc de Majors

AUTOVIA TORRENT-VALÈNCIA

TRAVESSERA DE LA DIPUTACIÓ

Av. PABLO IGLESIAS

C/ DEL LOMBR

10

C/ MOTOR DE VALERO

C/ ALQUERIA GARCÉS

C/ ALQUERIA FLORENTINA

4

C/ ALQUERIA MANGARROTA

C/ MOTOR SANT VICEN

ALQUERIA PROSPER

5

BAIXADA REALENC

8

C/ DEL SOL

3

7

9

PL. FCO. TOMÁS Y VAUENTE

11

C/ CORTS VALENCIANES

6

PTONDA
ALFREU
ALVARO

4

2

3

Av. RICARD CAPELLA

2

C/ SANT

RAFAEL

C/ JOSEP MARTÍROS

C/ TORRENT

15

C/ VICENT SERRADOR

C/ MAJOR

14

12

13

3

secció 5 ▼

1

11

PL. CONSTIT

NYTERA

1 **25 anys de l'escola Ausiàs March**

L'any 2004 el CP Ausiàs March va complir 25 anys de vida. Aquest monolit, amb l'empremta de la mà d'un xiquet sobre marbre imperial d'Alacant és el recordatori. El seu autor, l'escultor David Díaz, fou alumne del Centre.

Rotonda d'Andreu Alfaro

Aquesta rotonda construïda l'any 1999 està presidida per una monumental escultura d'un dels artistes de més reconegut prestigi del nostre país: Andreu Alfaro (València 1929). Un referent de l'escultura contemporània amb obres als principals museus i ciutats del món.

3 **Platanus hispanica - Plàtan**

És molt apreciat com a arbre ornamental i d'ombra. La seua fusta és dura, de gra fi i uniforme.

El detall

Junt a la soca d'aquest plàtan podreu trobar uns taulells que reconeixen l'esforç de Josep Casaban (regidor de l'Ajuntament) que va aconseguir salvar aquest magnífic exemplar de l'astral en el moment de la remodelació d'aquest carrer.

4

Abies pinsapo - Avet d'Espanya

És una de les espècies d'avet més resistens a la sequera estival. Les fulles són rígides i punxoses i els seus fruits són pinyes cilíndrico-ovoïdals.

5

Pinus halepensis - Pi blanc

Aquest arbre té gran importància forestal ja que és capaç de colonitzar terrenys molts àrids. És el pi típic de costes i vessants erosionats del Mediterrani.

6

El barranc de Xiva

És l'element més destacable de l'orografia picanya. Naix a més de 800 m. a la Serra Calderona per desembocar al llac de l'Albufera. Creua els termes de poblacions com ara Xiva, Xest, Torrent, Picanya, Paiporta... Normalment roman eixut i porta aigua sols després de pluges importants. Remarcables són les seues crescudes els anys 1949 i 1957.

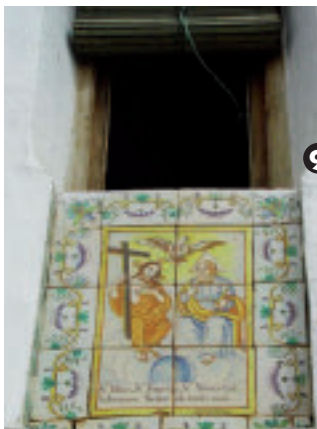
7 Pl. Fco. Tomás y Valiente

Construïda l'any 1999 sobre l'antic solar que ocupaven dues cases dels anys 50 enderrocades pel seu estat ruïnós, constitueix un autèntic balcó sobre el barranc de Xiva. El seu mur circular de pedra natural s'integra perfectament en el paisatge.

Carrer del Sol

8

Aquest carrer prén el seu nom del Sol per estar orientat al sud cosa que el fa gaudir d'una especial luminositat. Encara conserva magnífics exemples de l'arquitectura popular dels segles XVIII i XIX amb cases ben singulars d'una planta i cambra i teulades a dues aigües. Bon exemple el constitueix la casa núm. 28 amb façana simètrica, balcó central i finestres abotzinades i entaulellades.

9

Taulells ornamentals

Els trobem als números 24 i 26 i són la mostra de l'antiga tradició d'ornamentar les façanes amb taulles de ceràmica. En aquest cas des de la segona meitat del segle XVIII ens arriba aquesta "Trinitat" com a la mostra més antiga dels plafons ceràmics que encara es conserven al nostre poble.

El detall

A algunes de les cases del carrer del Sol, i també a d'altres del centre històric, trobareu unes grans pedres a cada costat de la porta principal. La seua funció era evitar que les rodes del carro feren malbé els brancals en entrar a la casa en acabar la jornada al camp.

10 Motor de Valero

Construïts el 1896 marca l'inici de la implantació dels motors de reg al nostre poble i la transformació de terres de secà en zona de regadiu. L'edifici té dos cossos ben diferenciats: la part destinada a tancar la maquinària del motor i el bloc dedicat a casa de l'estatger. El fumeral, exempt i ben conservat, ben val una ullada.

Casa “Milliot”

Antiga casona del segle XIX. Són de destacar els elements ornamentals de la façana, els seus balcons i les seues finestres. En l'actualitat està en avançat estat de deteriorament i en el futur es convertirà en Escoleta Infantil de 0 a 3 anys.

Església de la Mare de Déu de Montserrat

La primitiva església va ser fundada sota l'advocació dels Sants Pere i Pau a l'Edat Mitjana. La construcció del temple data de finals del s. XVII. La seua torre té una alçada de 32 metres. El remat final es va realitzar el 1957. L'església és de planta uninau amb forma de creu llatina amb capelles laterals. A la façana hi ha un taulell amb el nom de la Plaça: Plaça de la Constitució datat el 1836.

El detall

Junt a la porta de l'església trobareu el primer dels taulells que recorden el Via Crucis. Catorze estacions que representen 14 moments de la pujada de Crist al mont Calvari. Podeu fer el recorregut complet i intentar descobrir les altres 13 peces. Algunes no resulten fàcils de trobar.

Mural junt a l'església

Realitzat a finals dels anys 80 per un pintor canadenc ens trobem davant del més antic dels murals que avui decoren els carrers de Picanya.

Aquesta peça, realitzada amb pintures minerals, completà la rehabilitació de la façana de l'església.

Als peus d'aquest mur, és on, tradicionalment en els funerals, els familiars dels difunts reben el condol dels assistents al sepeli.

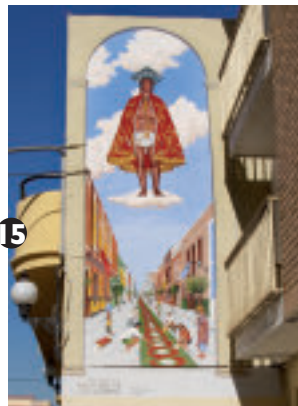

Yucca elephantipes - luca gegant

Originària d'Amèrica Central, de les seues fulles s'extrauen fibres tèxtils. Floreix de juny a setembre i, a més a més, les seues flors són comestibles.

Mural Ecce Homo (la Sang)

De nou Emilio Quilez és l'autor d'aquest mural realitzat l'any 2005 i que vol ser un homenatge a les persones que any rere any mantenen viva l'antiga tradició de la catifa de pètals per al pas de la processó del Corpus. El mural presenta la imatge de l'Ecce Homo (Preciosíssima Sang) patró de Picanya.

**Carril bici junt a
l'avinguda de Faitanar**

secció 3
Rotonda de la Creu i
Avinguda de Faitanar

SECCIÓ 3

- 1 Font
- 2 Aparcament de camions
- 3 Aparcament soterrani per a cotxes i bicis

secció 9 ▲

secció 4 ▼

secció 2 ▲

secció 6 ▼

12

1 **Populus alba** - Àlber

Diu la mitologia grega que Hèrcules es féu una corona triomfal amb les seues branques després de véncer Cerber, el gos de tres caps que custodiava les portes dels regne d'Hades.

Morus alba - Morera blanca

Orignària d'Àsia (Xina i Japó) les seues fulles són l'aliment dels cucs de seda i per aquesta raó foren conreades a Espanya.

3 **Chamaerops humilis** - Margalló

Planta autòctona del Mediterrani és una de les dues úniques palmes natives d'Europa. A les Illes Balears és una espècie protegida. El cor de les seues fulles és tendre i es pot menjar en amanides.

Carril bici junt al carrer Dissabtes

4

Escultura “Desert” - Miguel A. Punter

Segona peça d'aquest escultor local que podem trobar als nostres carrers. Aquesta obra de gran format vertical lluïx al parc Vistabella des de 2002.

5

Rotonda de la Creu

El nom de la rotonda ve donat la creu que podem veure al seu interior i que és la que, originàriament, donava la benvinguda al poble a aquells que venien des de València.

6

Araucaria heterophylla - Araucària

Originari de l'illa de Norfolk a Austràlia, aquest arbre és molt apreciat en jardineria per l'elegant aspecte que ofereix la disposició de les branques en pisos regulars.

Mural del jardí de Bellavista

El 1993 un equip d'alumnes de la Facultat de Belles Arts coordinats pels professors Joan B. Peiró i Ignacio Lorente va ser l'encarregat de la confecció d'aquest mural alusiu al món del circ.

Mural plaça Baró de Benifaió

De nou, l'alumnat del professor de la Facultat de Belles Arts, Ignacio Lorente, s'encarregà de dur endavant aquest nou projecte que va convertir la mitjana d'un edifici en una façana il·lusòria des de 1995.

Pont Vell

Construït l'any 1935 i renovat el 2001 encara conserva els pilars originals. Fou el primer pont que permetia unir les dues vores del barranc sense haver de baixar pel "Malpàs".

El detall

Si observeu amb atenció encara podreu contemplar al llit del barranc les restes del "Malpàs". Un camí de pedres alineades que permetien als veïns de Picanya salvar el barranc... quan no duia aigua. Un fet que feia sovint que tots dos nuclis urbans quedaren aïllats.

Carrer Almassereta

Tot i que van desapareguent, encara són visibles les cases de construcció tradicional del segle XIX (fins i tot amb murs de tova) amb dues tipologies ben marcades: cases de poble (dues altures) i cases de jornalers (d'una planta).

Opuntia ficus-indica - Figa palera

Les vores del barranc són l'hàbitat d'un bon nombre d'exemplars d'aquesta planta arribada des de l'Amèrica tropical. Són ben coneguts els seus fruits, les figues, que, si teniu paciència per a llevar les punxes, són molt bones i riques en vitamina C.

Agave americana - Atzavara

Inconfusible, resulta perfectament identificable al barranc. Les seues fulles de 2 metres de llarg, les rosetes gegants que apunten al cel i amb un creixement vertiginós, fan d'aquesta planta originària de Mèxic una de les més pintoresques del nostre entorn.

**Carril bici junt a
la Rotonda de l'Almàspera**

secció 4
Rotonda de l'Almàssera i
Alqueria de Moret

SECCIÓ 4

secció 9 ▲

- 1 Font
- 2 Centre de Formació
- 3 Aparcaments de bicis

secció 2 ◀

secció 7 ▼

Ternu

Rotonda de l'Almàssera

Aquesta rotonda és un autèntic museu etnològic a l'aire lliure. Al seu interior, retolades, trobem tot un seguit d'eines agrícoles: ganxos, entauladora, lligó, aixada, trill... que ens parlen del passat agrícola del nostre municipi. Les peces, en molts casos, són resultat de donacions particulars.

Almàssera

A la nostra població els majors recorden l'existència de tres almàsseres on els veïns i veïnes portaven les olives per a fer l'oli. Una al carrer del Sol, una al carrer Major i l'altra a la plaça de la Constitució. Al centre de la rotonda, un molí i una premsa, donen fe d'aquesta realitat.

Arundo donax - Canya

Arribada des d'Àsia les canyes s'han arrelat perfectament a les nostres terres i formen enormes matolls a la vora de rius, barrancs i llacs. Tot i que està estesa la llegenda que el nom de Picanya ve de la presència al nostre poble de pins i canyes (fins i tot l'escut municipal així ho recull) la veritat és que no hi ha cap suport històric d'aquesta afirmació més propera a l'enginyós joc de paraules que a la mínima certessa etimològica.

Alqueria de Moret

Un edifici construït al segle XIX, rehabilitat a finals del XX i que mira al segle XXI.

Es tracta d'un edifici amb les característiques constructives de l'època amb un cos principal i dues crugies. A la seua façana, destaquen el balcó mirador amb columnes de fundició i les dues garites de guaita que ens parlen d'una època en què era ben habitual la presència de bandolers.

Aquirida per l'Ajuntament de Picanya l'any 1992 el seu estat de deteriorament era veritablement molt avançat. El 31 de desembre de 1994 s'inicia el procés de restauració mitjançant diferents escoles taller.

Durant el procés de rehabilitació més de 150 joves van adquirir coneixements professionals en matèries com ara la fusteria, llanterneria, manteniment... una formació que els va permetre (en un percentatge superior al 90%) aconseguir un lloc de treball.

A novembre de 2002 l'Alqueria tornava a obrir les seues portes, ara ja, convertida en Centre de Desenvolupament Local. Des de les seues oficines i aules s'organitzen cursos, tallers... s'oferta accés a les noves tecnologies (és zona wi-fi) i es desenvolupen tota una sèrie d'accions destinades a millorar la formació de treballadors (especialment grups amb majors dificultats com ara dones, joves, persones aturades de llarga durada...) i la competitivitat de les nostres empreses.

6

Sèquia de Faitanar

Junt a la de Benàger, és la sèquia que rega l'horta de Picanya. La comunitat de regants Benàger-Faitanar té seu al carrer ample de Picanya i els conflictes sorgits per la utilització d'aquesta sèquia són resolts pel ben conegut "Tribunal de les Aigües".

Brachychiton acerifolius - Braquiquiton

7

Des de les antípodes (Austràlia) ens arriba aquest arbre de gran format (10, 15 m. d'alçada) i fulla caduca. Els seus fruits estan plens d'unes característiques llavors grogues.

El detall

A final de 2007 un agricultor feu una curiosa troballa a un camp del nostre poble: una pedra d'un tamany més que considerable i, a més, una pedra treballada, llaurada, que sens dubte havia format part d'una construcció antiga. Des de l'Ajuntament es consultà a diferents historiadors que fins i tot es desplaçaren al camp per a certificar que la pedra ens arribava des del passat, des d'un passat

llunyà que a hores d'ara no podem determinar però no res ens impedeix deixar volar la imaginació... Formaria part d'una vila romana? Seria part d'una alqueria de l'època àrab? Com haurà arribat al camp? On estarà la resta de l'edifici? De moment la pedra descansa als jardins junt al Centre de Formació i des d'allà ens desafia a descobrir els seus secrets.

5 Jardins junt al Centre de Formació

Aquest xicotet jardí és com un oasi. Les seues palmeres i la seua pèrgola ens conviden a descansar una estona i veure un poc d'aigua a la seua font.

**Pl. Baró de Benifaió,
un bon lloc per a
descansar uns minuts**

secció 5
Centre històric

SECCIÓ 5

secció 2

secció 1

secció 6

- 1 Fonts
- 2 Centre de Persones Majors
- 3 Estació de Metro
- 4 Local d'Assaig Musical
- 5 Aparcament de bicis

Ateneu

Es tracta d'un dels edificis més interessants del nucli històric del nostre poble. Construït al voltant del 1910 la seua façana és modernista. S'ha d'assenyalar la riquesa de les reixes de ferro forjat. A l'interior, el vestíbul, presenta una decoració pròpia de l'eclecticisme

El detall

A la part superior de l'edifici que formen l'Ateneu i la casa contigua podeu apreciar l'escut senyorial del Clergat de Sant Joan del Mercat de València. L'origen d'aquesta peça el trobem en el fet que aquest clergat era el propietari de l'alqueria que, al segle XVIII, existia en aquest mateix indret.

Edifici dels números 15 i 17

Utilitzat durant anys com a Centre de Salut aquest edifici, que podem datar al voltant de 1880 té la seua singularitat en el fet de ser l'únic de Picanya amb estructura de tres plantes.

Convent

La part original data de finals del segle XIX mentre que la part nova fou construïda el 1951. Una part de l'edifici és una casa particular i l'altra allotja el convent. La decoració és eclèctica amb barreja d'elements clàssics, barrocs i mudèjars de tradició castellana.

Plaça del País Valencià

Inaugurada l'11 d'abril de 1981 és el resultat de l'enderrocament d'una illa de cases que conserva la trama de carrers original i des d'eixe dia ha esdevingut l'autèntic centre del poble. És l'escenari de sopars i actuacions durant les festes locals. Una pedra de molí i una columna (que prové de l'antic Hospital de València) rematen el conjunt.

Sala d'Exposicions

L'actual Sala Municipal d'Exposicions està construïda tot i aprofitant l'antic celler del bar que se situava sobre l'escenari. La convinació de formigó i elements originals li confereix un aspecte molt modern. Podeu veure en un dels murs l'entrada un túnel molt llarg, diu la llegenda que era un passadís per a fugir en moments de perill... la veritat és que probablement el seu únic ús fou el de llençar les morques (restes del procés d'extracció de l'oli).

4 Plaça Major

L'actual plaça és el resultat de l'enderrocament, l'any 1980, d'una illa de cases. S'ha mantingut la trama urbana original, les façanes, i una casona que a dia d'avui és un modern Centre per a Persones Majors

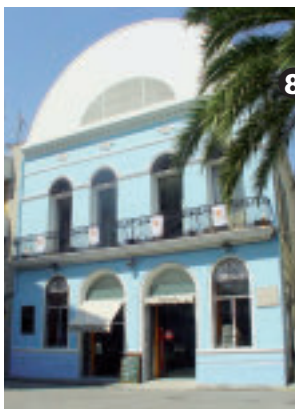
Mural de la Pilota

Pintat per l'artista local Emílio Quílez és una reproducció d'una antiga fotografia que recull el joc de pilota a Picanya. Com a curiositat cal dir que el bar que es veu a la imatge (Bar Brasil) estava on ara trobem l'escenari de la Pl. País Valencià pel que des d'ací podem veure com era el tram urbà abans de la construcció de la plaça.

Centre Cultural

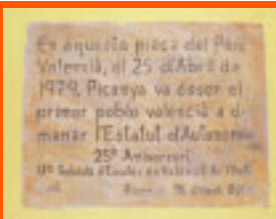
Originalment fou construït com a casino al voltant del 1900. La façana és una mostra clara del gust eclèctic de l'època amb la utilització d'elements modernistes com ara la barana de ferro forjat. La part posterior estava ocupada per un cinema, el "Cinema Valero". Actualment, i després d'una important reforma, ha esdevingut el Centre Cultural Municipal on s'oferta una extensa programació de teatre, música, dansa...

El detall

Junt al Centre Cultural trobeu el carreró del Cinema. Crida l'atenció perquè és molt estret. L'explicació d'aquesta peculiar característica la trobem en el fet que, en el seu origen, aquesta separació entre dues cases responia al pas d'una sèquia de reg i no a un carrer propiament dit. Un fet molt habitual en l'època quan les sèquies, fins i tot, passaven, per l'interior de les cases.

El detall

En una de les parets del Centre de Persones Majors, podeu llegir una placa commemorativa de la 25a Trobada d'Escoles en valencià celebrada al nostre poble al 2004. A més, aquesta placa recorda que Picanya fou, l'any 1979 el primer poble en demanar oficialment l'autonomia per al País Valencià fet, pel qual, se'l va concedir el títol d'Honorable Vila.

9 Carrer Sant Josep

Ens trobem en un dels carrers més antics del nostre poble. El seu traçat es desenvolupa sobre el camí que unia la Pedrera de Picassent i la ciutat de València. Especialment destacables són les cases dels números 8, 10, 12 i 14 (originàries del segle XVIII) i els números 1 i 2, construïdes a principi del segle XX.

Tauells dels brancals

Als carrers Bonavista, Sant Josep, Sant Francesc, Colón... encara es conserven magnífiques mostres de brancals decorats amb tauells. Una moda, del primer terç del segle XX, que al nostre poble ha deixat empremta. Molt destacables són els brancals que representen aus exòtiques sobre branques. De significat incert, la veritat és que ofereixen al passejant una oportunitat de gaudi.

Dipòsit de l'aigua i mural

El 17 de novembre de 1929 es constituí, per iniciativa d'un grup de veïns, la societat d'aigües potables "Nuestra Señora de Montserrat".

L'aigua potable per fi arribava a les cases. El dipòsit de l'època ha estat rehabilitat i ara, ja sense ús, ens recorda una època en què tindre aigua a l'interior de les cases no estava gens clar. El mural adjunt és obra d'Emilio Quilez.

12 Edifici del cine Colón

Construït al 1962 tenia capacitat per a 1.000 espectadors i va estar en funcionament fins el 1972. Encara es conserven a la façana les fines-tretes de les taquilles. Picanya, als anys 60 va arribar a disposar de tres cinemes, aquest, el més gran, el cinema Valero, el més antic i finalment una sala més al barri de la Florida, avui incorporat al poble de Paiporta.

13 Xalets de l'estació

Construïts el 1920 i el 1946 formen part de l'herència que la burgesia de la ciutat de València deixà al nostre poble. Formen, junt a les cases baixes del costat, una de les zones d'estiueig que les classes acomodades del "cap i casal" van construir a Picanya a l'inici del segle XX, tot coincidint amb la ficada en marxa del "trenet", avui, Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana.

14

Turó Enric Valor

Inspirat en la rondalla “La penya d'on eixia veta” aquesta peça fou inaugurada pel propi Enric Valor el 1996 (foto) i la seua construcció va estar a càrrec de l'alumnat de l'escola taller Alqueria de Moret sota la direcció del professorat del centre.

15

Barri del Pilar

Finalitzada la Guerra Civil i davant l'agreuament del problema de l'habitatge el ple de l'Ajuntament de Picanya en data de 10 de desembre de 1940 va aprovar la creació d'una cooperativa sota el nom de “Cooperativa Hogar y Familia: la Virgen del Pilar”. En el seu origen estava format per 40 cases (finalment es construïren 60) que presenten dues tipologies diferenciades: dues plantes i construcció en planta baixa. Tot i respondre a la tipologia popular presentaven la novetat que l'entrada de carro, fins al corral a la part de darrere, es fa per un corredor lateral i no pel mig de la casa com podem comprovar en altres carrers.

16

Mural de l'edifici Pau

Amb unes dimensions de 9x19 m. aquest mural, en paraules del seu autor Mikel Díez Álava intenta “*integrar l'edifici dins del paisatge, com un element més*”. S'acabà el maig de 1992 i tardà en pintar-se uns dos mesos.

Laurus nobilis - Llorer

17

Les seues fulles són condiment molt habitual dels nostres menjars i també és ben conegut el seu ús com a corona dels campions olímpics.

18

Prunus avium - Cirerer

Pertanyen a aquesta espècie totes les cireres, tant les nombroses races cultivades, de sabor dolç, com les silvestres, aspres, de sabor agre-dolç. L'hàbitat d'aquest menut arbre és Europa i Àsia occidental.

Séquia de Picanya

19

A aquest carreró junt al carrer Orihola podeu trobar l'última séquia "urbana" del nostre poble. Aquestes restes corresponen a la séquia de Picanya, una subdivisió de la séquia de les Fonts que naix a l'assut del pantà de Torrent i que va permetre regar part de l'horta del nostre poble entre els segles XIX i XX.

Cupressus lambertiana - Xiprer

20

Si agafes unes poques fulles i les fregues entre les teues mans notaràs com desprenen una suau olor a llima. És un arbre molt cultivat a reu del món pel seu valor ornamental tot i que el seu orgien el trobem a la badia de Monterrey a Califòrnia (EEUU).

Carril bici vora barranc

secció 6
Rotonda dels Vents i
Avinguda 9 d'Octubre

- 1** Fonts
- 2** Ajuntament
- 3** Mercat Municipal
- 4** IES Enric Valor
- 5** CP Baladre
- 6** Piscina Coberta Municipal
- 7** Parc de les Albízieis

1

Washingtonia robusta - Washingtonia

És una palma més alta i esvelta, amb un tronc que arriba als 25 m d'alçària. És originària del nord-oest de Mèxic i la baixa Califòrnia.

Phoenix canariensis - Palmera de Canàries

El seu nom no deixa dubte sobre la seua procedència. Els seus dàtils no són comestibles per a les persones però sí s'utilitzen per a alimentar el ramat.

2

3

Ficus rubiginosa - Ficus

Oriniginari de Gales (illes britàniques) aquesta varietat de ficus és de les més atractives pel seu port i la forma de la seua copa. Aquest exemplar junt a l'Ajuntament ja ha assolit una alçada molt considerable.

4

Escultura “El llaurador” - Vicent Pallardó

Fins a tres obres d'aquest mateix autor podem trobar als carrers de Picanya. Amb aquesta peça situada al passeig de l'Amistat l'autor va voler retre homenatge a la gent del camp i les seues dures condicions de vida.

5

Pi. Manuel Broseta i mural

Oberta al públic l'any 2001 aquesta plaça de 1.200 metres quadrats ha esdevingut un punt de reunió per a menuts i adults en interminables vesprades de joc. Al centre, un tauler d'escacs convida a fer una partida amb peces gegants. Al costat est, un mural vol retre homenatge a alguns dels personatges més coneguts del món del còmic, el cinema, el dibuixos animats... en una revisió eclèctica on es barregen el *Capitán Trueno* i *Indiana Jones*. El mural va eixir dels pinzells d'Emílio Quílez que va comptar amb l'ajut d'un altre pintor local: Antonio Landa.

**Carril bici junt a l'avinguda
Sanchis Guarner**

6

Motor de Giner

Construït el 1880 fou un dels primers de la població i de la comarca. La façana principal mostra una porta d'arc de mig punt i dues finestres a cada costat. Són curioses les finestres redones del pis superior tot i que, probablement, foren obertes amb posterioritat a la construcció del motor.

El detall

A la paret del mercat podreu veure penjades unes pissarres on menuts i menudes passen hores escrivint i dibuixant amb guix. Aquestes pissarres es recuperaren del mobiliari de l'escola Sorolla, primer centre educatiu públic del nostre poble, avui desaparegut.

Dombeya wallichii - Dombeia

Prové d'Amèrica del Nord. Aquest arbre destaca per les seues flors de color rosa i les seues fulles que, en forma de cor, arriben als 20 centímetres.

7

Nerium olander - Baladre

Al nostre poble, aquesta arbust que pot arribar als 4 metres d'alçada, dóna nom a una escola pública. Les seues fulles van oposades i agrupades, les seues flors poden ser de color rosa, rogenic o blanc. A Picanya podeu trobar tots tres colors.

8

9

Callistemon viminalis - Cal-listèmon

És un arbust, o petit arbre, sempre verd que arribà a les nostres terres en un llarg viatge des de l'est d' Austràlia. Amb bona cosa de sol la seua floració és més abundant.

10

Aesculus hippocastanum - Castanyer d'Índia

Tot i l'escasa qualitat de la seua fusta (poc resistent) aquest arbre és molt apreciat pel valor medicinal com a vasoconstrictor i antiinflamatori de les seues llavors. Tot i el seu exòtic nom, el seu hàbitat és la Península Ibèrica.

Escultura “Enric Valor” - César Marco

A la porta de l'institut que porta el seu nom, i des de 2006, trobem aquesta peça que ret homenatge al mestre de les lletres valencianes Enric Valor. La peça reconeix l'especial vinculació entre l'autor i el nostre poble el qual va honrar amb la seua presència en nombroses ocasions. César Marco, escultor valencià, és l'autor d'aquest retrat a tamany natural.

Escultura “La família” - Vicent Pallardó

Aquesta peça, que presideix el Parc de les Albízieis, recull l'esperit de la campanya “Crèixer junts millor” i representa una família als peus d'uns arbres.

Schinus molle - Pebrer bord

Arribat des de Mèxic i Xile aquest arbre de gran port és una planta molt aromàtica. Les seues fulles són alternes, les flors són xicotetes de color groguenc-blanquinós o groc-verdós. El fruit és una drupa de la grandària d'un gra de pebre.

Albizia julibrissim - Acàcia de Constantinoble

Aquest arbre originari d'Àsia (Iran, Xina i Japó) és molt apreciat en jardineria pel seu fullatge agradable i per les seues flors vistoses. Quan cauen les fulles, els llegums queden secs i topeten conínuament quan les agita el vent tot i provocant un soroll característic.

15

Cedrus deodara - Cedre de l'Himalàia

Originari de l'Afganistan. Aquest arbre pot arribar als 60 metres quan creix salvatge. La seua fusta és de gran qualitat.

Cedrus libani - Cedre

Va arribar a les nostres terres des del nord d'Àfrica (Marroc i Argèlia) on és molt freqüent com a arbre ornamental i també, pel seu origen, s'ha fet servir en xicotetes repoblacions principalment a Andalusia.

16

Robinia hispida - Robínia rosa

18

Arbre que prové dels EEUU destaca pel tamany i colorit de les seues flors que, normalment als mesos de maig i juny, ofereixen un espectacle ben vistós.

19

Chorisia speciosa - Corísia

Aquest arbre tropical, originari de Brasil, crida molt l'atenció per la forma del seu tronc, normalment cobert d'espines, per les seues flors ben colorides i pels seus fruits que són com una mena de càpsules d'uns 20 cm i aspecte de cogombre. Tot el conjunt fa de la corísia un arbre molt particular i fàcil d'identificar.

El detall

Sobre la cara on està l'escut de Picanya es troba la inscripció amb la posició del nostre poble al planeta Terra. Latitud: 39 graus, 26 minuts nord. Altitud: 0 graus, 26 minuts oest.

17 Rotonda dels Vents

L'element més característic d'aquesta rotonda és el monolit central. Un poliedre de vuit cares. Sobre set d'elles es van disposar set rellotges solars. Aquests rellotges no sols marquen l'hora (hora vertadera), sinó també l'estació de l'any i el mes. El disseny d'aquesta peça fou desenvolupat per l'enginyer picanyer Manuel Dasi.

20

Monolit de les dones

Al març de 2006 s'inaugurà aquesta peça que ens recorda el compromís del nostre poble en la lluita per la igualtat real entre homes i dones.

Magnolia grandiflora - Magnòlia

Arbre molt estimat en jardineria pel seu fullatge perenne i les seues grans i cridaneres flors d'aroma penetrant. És originari del sud-est dels Estats Units.

21

Plaques solars de la Piscina Coberta

A Picanya s'aposta amb decisió per les energies renovables. Aquestes plaques a la porta de la Piscina Coberta en són una prova. La normativa municipal obliga al seu ús tant en edificis privats com públics.

22

**Carril bici darrere del
mercat municipal**

A paved bicycle lane runs through a park. The lane is light-colored and curves gently to the right. On the left side of the lane, there are dense green bushes and a few taller trees. On the right side, there is a grassy area with several young trees planted in rows. The sky is clear and blue. The overall scene is bright and sunny.

**Carril bici al passeig
de la Primavera**

secció 7

Passeig de la Primavera i Parc Panazol

SECCIÓ 7

secció 4 ▲

- 1 Piscina Coberta Municipal
- 2 Fonts
- 3 Pavelló Esportiu
- 4 Parc de Majors
- 5 Pont per a vianants envers l'estació de metro de Paiporta

secció 6 ▲

Bauhinia purpurea - Pota de vaca

Aquest arbre deu el seu curiós nom comú, "pota de vaca", a la forma de les seues fulles que recorden l'empremta de les peülles de les vaques. Les seues fulles i els llegums són comestibles i es consumeix com a verdura a l'Índia i en altres part d'Àsia d'on és originari.

Euphorbia candelabrum - Canelobre

Originari de la banya d'Àfrica pot arribar a una alçada d'uns vint metres!. És una planta molt utilitzada en medecina tradicional de països com ara Etiòpia, Sudan...

Lavandula angustifolia - Espígol

Es cultiva com a planta ornamental i per a l'obtenció d'essències molt valorades en perfumeria. També és ben conegut el seu ús medicinal i des dels temps dels romans s'ha fet servir per a condimentar amanides i, de vegades, com a herba d'olla. És una planta típica de la regió mediterrània.

4

Finca Dalmau

Aquest conjunt de tres edificis (motor, casa i magatzem), construïts al voltant de 1920, formaven el nucli d'una explotació agrícola popularment anomenada "finca Dalmau". A una de les seues parets encara es conserva la inscripció del seu embargament pel Comitè Executiu Popular de Païporta durant la Guerra Civil.

5

Celtis australis - Lledoner

Arbre autòcton. La seua fusta és molt apreciada per ser elàstica, flexible i compacta i fou molt utilitzada per a fabricar peces de carros, tonells, remes, forques... El seu fruit és una drupa comestible però... amb molt poca carn i molt de pinyol. Si observeu el traçat del carril bici podreu comprovar com es va ajustar per a respectar els arbres.

6

Pinus pinaster - Pinastre

És un dels pins més utilitzats per a les repoblacions. La seua resina és molt apreciada per la indústria química per a l'obtenció de productes com ara l'aiguarràs, vernissos o, fins i tot, perfums.

El detall

Junt a la casa Dalmau podeu trobar aquest exemplar d'heura (*Hedera helix*) que ha colonitzat el tronc mort d'un altre arbre fins a cobrir-lo completament i donar origen a una forma vegetal realment curiosa.

Ficus carica - Figuera

7

Un d'eixos arbres que no necessita presentació. Les figues són molt apreciades en l'aliment humà i amb elles es fan fins i tot bombons. Allò que no sabem tots és que les figues, en realitat, no són el fruit de la figuera, sols són uns receptacles; els diminuts granets de l'interior són els vertaders fruits!

8

Hort de les Palmes

Es tracta d'un dels horts més antics de Picanya. La seua construcció pot datar-se a meitat del segle XIX. Destacable és la seua façana de composició geomètrica i emmarcada per dues torres (no reals) els cantons de les quals estan rematats per boles i pinacles de tradició barroca. Aquest hort no disposava de motor propi perquè en origen pertanyia a la família Giner, propietària del motor homònim i ja comentat, del qual obtenia l'aigua de reg.

9

Phoenix dactylifera - Palmera datilera

És la palmera del desert per definició. Originària del nord d'Àfrica i sud-oest d'Àsia, els seus fruits, els dàtils, molt nutritius, constitueixen la base de l'alimentació tradicional de molts països àrabs. Com a curiositat val a dir que hi ha palmeres mascles, que sols produïxen flors masculines i palmeres femelles, que sols produïxen flors femenines i que necessiten tenir a prop algunes de les primeres per a produir els dàtils.

Jardí lineal (mirador sobre el barranc)

Al juliol de 2007 es va obrir al públic aquest jardí lineal de quasi un kilòmetre de llargària i que va permetre recuperar una zona (la vora del barranc) tradicionalment deteriorada i convertir-la en un magnífic espai per al passeig, i, més important, un perfecte mirador sobre el barranc. Un dels últims territoris “verges” de la nostra comarca.

Lantana camara - Lantana

Les flors tenen la particularitat de poder canviar de color en poc més d'un dia i passar del groc al taronja. A l'Amèrica tropical, d'on és originària, es considera que dóna bona sort.

10

11

Carril bici junt al barranc

Escultura “Natures mortes”

David Díaz

Obra de l'any 2002 realitzada per l'escultor local David Díaz que, en les seues pròpies defineix com “una reivindicació clara sobre com la natura ha de sobreviure dins d'uns espais verds ficticis envoltada d'asfalt i formigó”.

12

13

Catalpa bignonioides - Catalpa comuna

Aquest arbre, originari dels EEUU, destaca pel gran tamany (12-20 cm x 10-12 cm) i forma de cor de les seues fulles. Les flors són blanques amb taquetes purpúres i bandes grogues a la gola.

Cycas revoluta - Ciques

Originària de Xina i Japó és resistent a les gelades i per això es conrea més sovint que la seua germana la *Cycas circinalis* de major grandària.

14

15 **Ceratonia siliqua - Garrofer**

Arbre típicament mediterrani, els seus fruits, les garrofes, tenen un munt d'aplicacions: farmàcia, cosmètica, indústries tèxtils, pinsos... i fins i tot imitacions de xocolata i café.

Parc Panazol

El 18 de març de 1998 fou inaugurat aquest parc que rep el nom de la població francesa de Panazol (prop de Limoges) amb què Picanya està agermanada des de 1992. El disseny del parc respon als criteris exposats per F.Tonucci als seus estudis. La caseta i el pont estan fabricades amb travesses de ferrocarril recuperades.

16

El detall

En aquesta zona del poble trobareu tot un seguit de carrers amb noms de dones: Marie Curie, Isabel de Villena, Matilde Salvador (a la foto junt a la placa de carrer amb el seu nom), Dolors Arribas... D'aquesta manera l'Ajuntament de Picanya, compromès amb el treball per la igualtat entre sexes, va voler reconèixer també el paper de les dones a la societat i "com-pensar" l'històric oblit que d'elles s'ha fet tradicionalment.

Carril bici a la zona del Realenc

secció 8

Camí del Poliesportiu. El Realenc

SECCIÓ 8

- 1
- 2
- 3
- 4

- 1 Font
- 2 Poliesportiu
- 3 Escola Gavina

Termes

secció 2

secció 1

secció 2

C/ DEL OMBR

C/ DEL

1

Arbutus unedo - Arboç

Estem davant d'un arbre propi de les terres mediterrànies i totes i tots el recordem amb un ós al costat en l'escut de la ciutat de Madrid. La seua fusta era molt apreciada com a combustibles per a cases i forns i de les seues arrels es feia un carbó magnífic.

El Realenc

2

Aquesta partida del terme de Picanya és la zona de regadiu històricament irrigada amb l'aigua del Túria que arribava per mitjà de la séquia de Faitanar. Els seus límits són les cases de Vistabella, la pròpia séquia de Faitanar i el caixer del barranc.

Tradicionalment han estat els terrenys més fèrtils i per això, en l'època medieval aquestes terres estaven en mans de la noblesa i l'església i d'ací prové el nom de Realenc.

Una situació que canvià a partir de les desamortitzacions del segle XIX quan començà la fragmentació dels terrenys en un procés que ha donat origen a l'actual situació on predomina les parcel·les de reduïda extensió.

Tot i la contínua regressió, aquesta zona es manté com un autèntic pulmó verd i reserva de l'horta tradicional de València i per tant manté un extraordinari valor ecològic.

Caseta de Talla-Rabos

Xicotet magatzem agrícola que forma part del patrimoni paisatgístic de la partida del Realenc.

3

El detall

Sobre una de les parets de la caseta de Talla-Rabos podeu trobar, pintada, una pissarra. En aquesta pissarra és on el guarda de la sèquia senyala els dies de reg que corresponen a cada llaurador.

Escultura escola Gavina

Al pati de l'escola Gavina podeu admirar aquesta peça obra del conegut escultor valencià Andreu Alfaro.

Tot i que en el moment de la donació, l'autor no va "batejar" l'obra de cap manera, a l'escola ha fet fortuna el nom de "l'infant inquiet" pel fet que la peça, amb les seues formes, sembla representar un xiquet en moviment com els que omplien a diari el pati d'aquest centre educatiu.

4

**Carril bici a la zona
del Realenc**

Carril bici a València

secció 9
Cap a València

SECCIÓ 9

- 1 Autovia València-Torrent
- 2 Benzineria

Carril bici a València

Sobre el costat est de l'autovia València-Torrent, trobem aquests tres kilòmetres de carril bici inaugurats l'any 2000.

Una bona oportunitat de descobrir un paisatge d'horta permanentment amenaçat per l'asfalt i el formigó.

La via naix sobre la séquia de Benàger-Faitanar i a partir d'ací voreja una xicoteta carretera tot i passant d'un costat a l'altre. El seu recorregut ens permet gaudir de l'espectacle dels camps de conreu si mirem cap a llevant i d'algunes restes del passat agrícola de la zona com són algunes "ceberes" (malauradament en no massa bon estat de conservació) i alqueries que encara sobreviuen en mig d'aparcaments d'autobusos, magatzems i desguaços de vehicles. Si podem abstraure'ns de la part més llejta del conjunt, un agradable passeig ens durà fins als peus de l'església del barri de Sant Isidre ja a la ciutat de València i en pocs minuts completarem un recorregut que els cotxes, atrapats a l'autovia en els moments de major trànsit, trigaran més de quaranta minuts a recórrer.

Els túnels i caragols per a salvar les autovies de la zona del llit nou del riu són també un atractiu per a completar aquest amable recorregut.

Carril bici a Torrent

secció 10
Cap a Torrent

- 1** Parc provincial de bombers
- 2** Benzineria
- 3** Font

SECCIÓ 10

Carril bici a Torrent

Aquests poc més de 2 kilòmetres ens permeten arribar fins a la veïna ciutat de Torrent. Aquest tram, construït a finals dels 80 fou el primer carril bici de l'Horta Sud i ara, també, és sens dubte un dels més utilitzats. A les vesprades d'estiu és molt nombrós el públic que en fa ús i sovintegen els grups de dones amb pas enèrgic, persones majors a ritme més tranquil i corredors i ciclistes que intenten obrir-se pas entre tant de vianant.

Si ens decidim a recórrer-lo passarem junt a dues infraestructures ferroviàries de primer nivell. D'una part, al nostre costat veurem passar els trens de les línies 1 i 5 de Metro València sobre el traçat original del vell "trenet" que arribà al nostre poble a finals del segle XIX i que tenia el seu origen en la *Sociedad de Carbones Minerales de Dos Aguas y Ferrocarriles del Grao de Valencia a Turis*, una empresa destinada al transport de carbó des de les serres de Dos Aigües i vi des de Toris fins a la ciutat de València.

D'altra banda, a meitat camí, també passarem per baix del traçat de l'AVE Madrid-València que a hores d'ara ja talla i ferix de mort l'horta del nostre poble en un traçat que, malauradament, fou dissenyat sense massa cura d'un entorn tan delicat i amenaçat.

Carril bici a Paiporta

secció II
Cap a Paiporta

SECCIÓ 12

ROTONDA DE LA ROSA DELS VENTS

secció 6

secció 7

3

1

2

4

- 1 Pavelló Esportiu Municipal
- 2 Aparcament bicis
- 3 Font
- 4 Aparcament cotxes

A PAIPORTA

Carril bici a Paiporta

A dia d'avui és possible arribar a la veïna població de Paiporta per dos ramals del nostre carril bici.

Al final de l'avinguda 9 d'octubre un pont per a vianants sobre el barranc i junt a la línia dels FGV ens situarà a l'estació de metro d'aquest poble.

L'altra opció la tenim al tram de carril que naix al parc Panazol i salva les línies de metro sobre un pont. Uns pocs metres que ens permetran fer dues coses: la primera serà admirar el paisatge de la zona dels horts amb una visió quasi completa de tots els edificis que integren el conjunt protegit. La segona, molt curiosa, serà pensar que si s'haguérem situat en aquest mateix punt abans del 24 de maig de 1965 a una banda del pont hauriem vist el poble de Picanya i a l'altra... també!. És que el barri de la Florida, el primer que veiem des de dalt del pont, fou poble de Picanya fins a eixa data quan el Tribunal Suprem aprovà definitivament la segregació del barri i la seua incorporació al poble de Paiporta tot i tancant un procés de judicis, recursos i sentències que s'havia iniciat l'any 1937. Gairebé mil picanyers arribaren a viure en aquest barri allunyat del nucli urbà però que comptava amb comerços, escola i fins i tot un cinema.

Carril bici la zona dels Horts

secció 12
Camí dels Horts

SECCIÓ 12

Camí del Horts

Benvinguts i benvingudes a un dels paisatges més peculiars de l'Horta Sud. El temps sembla detindre's en aquesta zona d'horta protegida on podem gaudir d'un entorn rural pràcticament inalterat. A finals del segle XIX la burgesia de la ciutat de València va tornar els seus ulls cap a les nostres terres i fruit d'aquest interès van nàixer una nova manera d'articular el paisatge agrari: els horts. Explotacions de tarongers amb una tanca exterior i presidides per un gran edifici central que servia tant de lloc d'estiueig com de casa de la família que tenia cura del camp. A aquesta zona podeu admirar alguns d'aquests edificis encara ben conservats.

En els darrers anys l'Ajuntament de Picanya ha fet un important esforç per tal d'obrir aquesta zona al passeig i al coneixement públic.

Hort d'Albinyana 1

L'edifici original fou construït al 1919. Es tracta d'un edifici de dues plantes. Adossada al costat dret i aliniada amb la façana principal trobem la torre-mirador, que sobreix en alçada respecte a la casa. Les cobertes de la casa i de la torre són de teula àrab estructurades en quatre faldons.

El detall

Durant la Guerra Civil el Govern Republicà feu servir els Horts de Picanya com a colònies per als xiquets i xiquetes evacuats de les zones més castigades pels bombardejos feixistes. En aquesta postal, publicada pel "Ministeri d'Instrucció Pública, consell nacional per a la infantesa evacuada" podem veure els menuts banyant-se a una de les basses de reg.

2

Hort de Gamón

L'aspecte de l'actual edifici s'assolí el 1932. Destaca la torre-mirador a la dreta de l'edifici i l'extensa zona de jardins així com la magnífica llotja.

Hort de Veyrat

Als darrers anys ha estat reformat de manera molt important. La seua façana principal és simètrica i hi destaca el pòrtic sobre la porta principal on se situen els pocs elements ornamentals del conjunt. A la part posterior de la casa trobem el motor i la bassa.

3

4

Hort de Lis

Construït l'any 1927 per a substituir una anterior construcció que fou enderrocada es caracteritza per la puresa de línies i la senzillesa dels elements decoratius. L'edifici és de planta quadrangular i s'estructura en base a tres crugies perpendiculars a la façana mentre que a un costat trobem adossada la capella i la torre mirador que sobreix en alçada respecte a la casa.

5 Hort de Coll

Conjunt d'edificacions construït cap a 1920. La façana principal està orientada a l'est i a la dreta, com en altres horts, trobem la torre mirador. Predomina la decoració amb plafons de rajola amb un estil que, encara d'una manera molt estilitzada, ens recorden els repertoris ornamentals de l'arquitectura mudèjar.

2. Les dates

Ball de “la Moma”. Dansetes del Corpus.

les dates

Les dates més destacables al poble de Picanya són:

- **Festes Majors** (en honor a La Preciosíssima Sang “Ecce Homo”) que se celebren el segon dimecres després de Sant Pere. Dues setmanes de música, cultura, festa, balls, pólvora, cercaviles, moros i cristians, esports... amb participació de tot el poble a través de les diferents associacions culturals, esportives i socials.

- A principi de setembre se celebren les festes en honor a la **Mare de Déu de Montserrat**. Al nostre poble les clavariesses tenen una tradició molt antiga.

- **Corpus Christi**. Aquest dia es fa una enramada de pètals de flors al llarg dels carrers per on transcorre la processó. Aquesta festa és d'antiquíssima tradició a Picanya i el dia d'abans els grups de danses locals ballen pel carrer “Les dansetes del Corpus” (moma, magrana, nanos...) en una festa plena de colorit que ens fa remuntar-nos en el temps.

- **Sant Antoni del Porquet**. Benedicció dels animals al carrer Colón. Acudeix gent d'altres poblacions amb cavalls, carros, cabrioles...
- **Rastro Solidari**. A finals de maig, o principis de juny, les diferents associacions i entitats del municipi organitzen un xicotet mercat a la Pl. Major on es pot adquirir de quasi tot: plantes, artesanía, samarretes, menjars tradicionals i exòtics... La recaptació es destina a donar suport als programes desenvolupats per ONGs de reconegut prestigi.
- **Falles**. Se'n planten tres en l'actualitat.

Catifa de flors pels carrers

3. Saber més

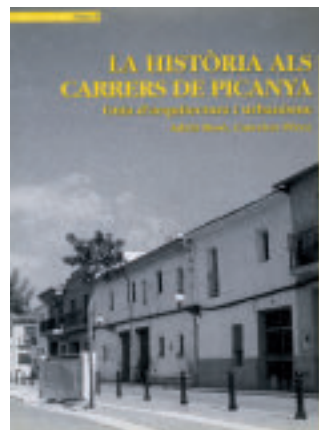
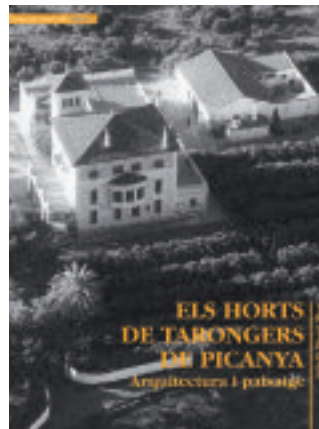
saber més

L'Ajuntament de Picanya ha publicat en els darrers anys un bon nombre de llibres, DVDs, CDs... què són la base documental que ha nodrit aquesta guia. Si voleu ampliar les dades ací reproduïdes us recomanem, entre d'altres:

Els horts de tarongers de Picanya, un interessantíssim treball de l'historiador Adrià Besó que fou guanyador del Premi d'Estudis Locals de Picanya l'any 1997. En les seues 90 planes Besó ens descobreix la història, arquitectura i tot un seguit de detalls dels edificis dels horts, un dels conjunts arquitectònics més peculiars i millor conservats de la nostra comarca.

La història als carrers de Picanya. Guia d'arquitectura i urbanisme. Un altre treball d'Adrià Besó, acompanyat de la també historiadora Caterina Pérez (Premi d'Estudis Locals 2000) ens ofereix un ampli recorregut per tots els carrers i places del nostre poble amb indicació d'una gran quantitat de dades històriques i apunts arquitectònics.

Taulells populars a Picanya. Entre la devoció i els ocells de Josep Lluís Cebrián i Molina ens ofereix un acurat catàleg dels nombrosos taulells que podem trobar als nostres carrers en façanes, brancals, balcons...

Ciclisme en la sang. Una història del ciclisme a Picanya d'Alfred Ramos. En una guia que pretén promoure l'ús de la bicicleta no podem deixar de recomanar-vos aquest magnífic volum que recull l'especial vinculació del nostre poble amb el món de les dues rodes des de l'aparició de la primera bicicleta pels carrers de Picanya allà pel 1911 fins a l'actualitat.

Guia botànica de Picanya. El veïnat silenciós.

Treball desenvolupat per la biòloga Ana Belén Mira i que recull informació (procedència, característiques, curiositat, imatges...) sobre 100 espècies vegetals dels carrers i places de Picanya.

Aquesta guia està disponible en CD-Rom i també on-line per mitjà de l'espai web municipal (www.ajuntament.picanya.org). Una altra font d'informació sobre el nostre municipi i on podeu trobar l'índex complet de publicacions sobre el poble de Picanya.

PicanyaTV. Per mitjà de l'espai web municipal podeu accedir a la primera webTV desenvolupada per un ajuntament a tot l'estat espanyol. En aquest novedós mitjà de comunicació trobareu tot un seguit de documents en format vídeo que, sens dubte, suposen una magnífica forma de descobrir el nostre municipi sense haver d'eixir de casa. www.picanya.org/picanyatv

**Doble carril bici
a la zona de l'avinguda
Sanchis Guarner**

**Bicicletes públicas a la
porta de la biblioteca**